

GEMEENTE BOEKEL

Memo 2021/38

MEMO

Aan : de raads- en burgerleden

Van : College van Burgemeester en Wethouders

Betreft: : Actuele ontwikkelingen op het gebied van jeugdbescherming en jeugdreclassering

Datum : 22 juni 2021

Geachte raads- en burgerleden,

Aanleiding

Deze reeds geplande raadsmemo heeft een actueel karakter gekregen in verband met de instroomstop die door Jeugdbescherming Brabant (JBB) eind vorige week is afgekondigd. Er bestond al frequent contact op zowel bestuurlijk als ambtelijk niveau vanwege de vele besprekingen die er binnen de jeugdbescherming spelen. Daar gaat deze raadsmemo ook over. De opnamestop is echter een actualiteit die onmiddellijke aandacht en actie behoeft. Met name door een snel groeiend personeelstekort zag JBB zichzelf genoodzaakt om deze stap te zetten. Gezamenlijk met alle vijf de jeugdhulpregio's in Noord-Brabant hebben we op deze aankondiging meteen actie ondernomen en zijn we direct in overleg gegaan met betrokken partners in de keten jeugdbescherming.

Jeugdbescherming en jeugdreclassering

Als ouders niet in staat blijken hun kind een gezonde en veilige opvoeding te bieden en vrijwillige hulp afwijzen, kan een kinderrechter een jeugdbeschermingsmaatregel opleggen. De meest ingezette jeugdbeschermingsmaatregel is het beperken van het gezag door het onder toezicht stellen van de minderjarige door de kinderrechter van een gecertificeerde instelling. Andere maatregelen zijn beëindiging van het gezag of een voogdijmaatregel.

Jeugdreclassering voert begeleiding en controle uit als een jeugdige van 12 jaar of ouder een strafbaar feit pleegt. In de praktijk bestaat jeugdreclassering uit een combinatie van intensieve hulp aan en toezicht op een jongere.

De gedwongen hulp is de verantwoordelijkheid van de gemeente. Voor de uitvoering hebben wij dan ook contracten afgesloten met gecertificeerde instellingen (GI's), de uitvoerders van de jeugdbescherming en jeugdreclassering.

Inleiding

In januari 2021 hebben we u geïnformeerd over de ontwikkelingen op het gebied van de jeugdbescherming en jeugdreclassering. De situatie bij de gecertificeerde instellingen (GI's), de uitvoerders van de jeugdbescherming en jeugdreclassering, is de afgelopen tijd opnieuw in het nieuws geweest, met name over het signaal dat zij financieel onder druk staan en te kampen hebben met krapte op de arbeidsmarkt. Ook in Noord-Brabant zien we dit terug. Daarnaast ontvangen kinderen niet altijd snel genoeg de juiste hulp en ondersteuning. In Noord-Brabant zijn de volgende GI's actief: Jeugdbescherming Brabant (JBB), William Schrikker Stichting

(WSS), Leger des Heils en Jeugd Veilig Verder (alleen in Zuid Oost Brabant). Gemeenten opereren als opdrachtgever voor de GI's en doen dit organisatorisch vanuit de verschillende jeugdhulpregio's.

Passende hulp en ondersteuning

De inspectie Gezondheidszorg en Jeugd heeft in haar voortgangsrapportage van oktober 2020 geconstateerd dat er landelijk te veel kinderen geen vaste jeugdbeschermer hebben en te lang wachten op passende ondersteuning. Ook in Noord-Brabant was de situatie zorgelijk. In alle regio's in Noord-Brabant is een doorbraakaanpak ingezet om er voor te zorgen dat kinderen tijdig passende hulp en een vaste jeugdbeschermer krijgen. Inmiddels zijn deze aantallen teruggebracht. De inspectie heeft een praktijktoets uitgevoerd. De belangrijkste bevinding is dat kinderen nog steeds lang wachten op jeugdhulp.

Op basis van de praktijktoets, de gesprekken met de GI's en de gesprekken met de regio's heeft de inspectie een concept eindrapportage opgesteld. Daarover lopen nu gesprekken met de verschillende partners. Uiteraard zullen we de definitieve rapportage ter beschikking stellen aan de raad.

Met de doorbraakaanpak is de samenwerking in de jeugdbeschermingsketen, met name tussen gemeenten en GI's, geïntensiveerd en dat heeft al mooie resultaten opgeleverd. Het is echter teleurstellend dat nog steeds veel kinderen wachten op passende hulp. Het tekort aan personeel speelt hierin zeker een rol. De gezamenlijke regio's verwachten het aantal kinderen dat wacht op passende hulp nog behoorlijk te kunnen verminderen door betere samenwerking, verbeteren overgang 18-/18+, creëren van passend aanbod, en het inzetten van hulp vergemakkelijken. Hierbij werken we samen met de regionale expertiseteams en het bovenregionale expertisenetwerk. Speciaal aandachtspunt is de wijze waarop de GI hulp inzet en van het door de gemeenten gecontracteerde aanbod gebruik kan maken. We onderzoeken of dit proces eenvoudiger georganiseerd kan worden op bovenregionaal niveau. Ook binnen een GI zelf zijn hiervoor verbetermogelijkheden.

Onderzoek bedrijfsvoering JBB

In 2020 heeft er een bedrijfsvoeringsonderzoek plaatsgevonden door Deloitte. Het door JBB ingediende verbeterplan was voor gemeenten onvoldoende solide voor een duurzame bedrijfsvoering. Om die reden is er in januari 2021 een transformatiemanager aangesteld, samen met een financieel expert vanuit de gemeenten. Ook de Jeugdautoriteit is hierbij aangesloten. Er ligt nu een solide verbeterplan gericht op basiskwaliteit en duurzame bedrijfsvoering. Voor de uitvoering hiervan zijn incidentele middelen nodig. De bijdrage die er vanuit regio Noordoost Brabant wordt gevraagd is op te vangen binnen het huidige budgettaire kader.

JBB is een belangrijke partner voor de Brabantse gemeenten voor het uitvoeren van kinderbeschermings- en jeugdreclasseringsmaatregelen. De recente ontwikkelingen bij JBB, maar ook landelijke ontwikkelingen geven aanleiding voor gemeenten om samen met de GI's na te denken over het gewenste kwaliteitsniveau.

Tarieven

De Jeugdautoriteit heeft onderzoek gedaan naar de tarieven die gebruikelijk zijn in het land en welke keuzes hieraan ten grondslag liggen. Hieruit blijkt dat de tarieven voor de GI's in Noord-Brabant relatief laag zijn. Voor een gezonde bedrijfsvoering is een verhoging van de tarieven noodzakelijk. In de regio Noordoost Brabant is bij het opstellen van het budgettaire kader rekening gehouden met een eventuele tariefverhoging.

Instroomstop

JBB heeft op 16 juni laten weten een instroomstop in te voeren met ingang van 21 juni. WSS heeft dit aangegeven voor de regio's Zuidoost en Noordoost Brabant. De reden is dat GI's er niet in slagen voldoende gekwalificeerd personeel aan te trekken en te behouden. Hierdoor kan de begeleiding van kinderen en hun ouders niet langer op een verantwoorde wijze gebeuren. Consequentie is dat hulpbehoevende kinderen langer moeten wachten op hulp. We staan in contact met GI's, toegang en hulpaanbieders om de gevolgen voor kinderen te verzachten. Uiteraard zijn we vanaf het allereerste signaal in overleg over deze situatie met de GI's, het ministerie van Justitie en Veiligheid en de inspectie.

Tot slot

In de afgelopen periode hebben de vijf jeugdhulpregio's in Noord-Brabant de verantwoordelijkheid gevoeld om echt samen op te trekken en eenduidig opdrachtgeverschap te tonen richting de GI's. Dat is geen eenvoudige taak, omdat de regio's in hun organisatie en processen niet volledig gelijk zijn aan elkaar en brede afstemming telkens noodzakelijk is. Wij streven er steeds naar om samen met de GI's te komen tot een aanpak die duurzaam effectief is en waarbij de kwaliteit van de ondersteuning aan ouders en jeugdigen gewaarborgd blijft. De krapte op de arbeidsmarkt maakt een oplossing niet eenvoudiger. Wij spreken ons vertrouwen uit in de bestuurders van JBB alsook in de andere betrokken GI's. Het werk dat de jeugdbeschermers doen is van vitaal belang voor kinderen die in kwetsbare situaties terechtkomen. Het is geweldig werk, verdient respect en wij willen helpen in het draaien van de arbeidsmarktproblematiek die momenteel bestaat.

Op dit moment ligt het toekomstscenario voor kind- en gezinsbescherming voor ter consultatie (<https://vng.nl/nieuws/toekomstscenario-kind-en-gezinsbescherming>). We verwachten dat slimme manieren van samenwerken en het anders inrichten van het jeugdstelsel zal zorgen voor betere hulp aan onze kinderen. Bijvoorbeeld omdat wij de noodzaak zien om capaciteit vrij te spelen, die nu naast elkaar of volgorde wordt ingezet. In zijn algemeenheid kunnen wij alvast stellen dat er een spanningsveld aanwezig is tussen het realiseren van onze doelen en de (financiële) mogelijkheden van de instellingen en gemeenten hierin. Wij voeren daarom intensief overleg met diverse partijen, waaronder ook de Jeugdautoriteit, om gezamenlijk tot goede randvoorwaarden te komen. Wij houden u op de hoogte van de ontwikkelingen hierin.

Met vriendelijke groet,

College van Burgemeester en Wethouders